

Fakton Markupdate

2023 Q4

Michael Hesp
Berend Schoone
Jorn Mieras

Inhoudsopgave

Samenvatting

Outlook

1. Economie

- Bruto binnenlands product, rente, inflatie
- Conjunctuur
- Arbeidsmarkt
- Consumentenvertrouwen en bestedingen

2. Woningmarkt

- Hypotheekrente
- Woningtransacties en -prijzen
- Bouwkosten
- Bouwvergunningen

3. Investeringsmarkt

- Beleggingsvolume
- Aanvangsrendementen

4. Energiemarkt

- Energieprijzen
- Netcongestie
- CO2

Samenvatting

Economie

- Het bruto binnenlands product krimpt al drie kwartalen op rij. De krimp is iets afgenomen ten opzichte van vorige twee kwartalen. Van een diepe recessie of economische crisis is geen sprake, onder andere vanwege de aanhoudende arbeidsmarktkrapte.
- De krimp is o.a. een gevolg van lagere (consumenten)bestedingen in reactie op de hoge inflatie. En lagere investeringen door de gestegen rente.
- De inflatie (excl. energie) lijkt over het hoogtepunt heen. Dit kan betekenen dat de ECB de rente niet verder hoeft te verhogen. De korte rente ligt momenteel hoger dan de lange rente.
- De arbeidsmarkt blijft desondanks zeer krap, zij het iets minder dan voorheen. De loonstijging is momenteel historisch hoog.
- In de Conjunctuursklok van oktober 2023 wijzen 12 van de 13 indicatoren op economische krimp.

Woningmarkt en nieuwbouwmarkt

- De stijging van de (10-jaars) hypotheekrente is afgevlakt. We zien de dynamiek terugkeren op de woningmarkt. De afgelopen vijf maanden zijn woningprijzen weer gestegen.
- Het optimisme geldt niet voor nieuwbouwtransacties. Dit aantal ligt ruim 56% lager dan een jaar geleden.
- De omzet van de totale bouw (incl. renovaties, GWW, etc.) is in het tweede kwartaal van 2023 met 7,7 procent gestegen. Dit komt grotendeels door hogere prijzen. Doordat de werkzaamheden in de bestaande woningvoorraad doorlopen, herverdelen bouwbedrijven hun capaciteit: meer verduurzaming en minder nieuwbouw.
- Wat betreft bouwkostenontwikkeling geven onze bronnen een ambigu beeld. Volgens Bouwkostenkompas dalen de prijzen al drie kwartalen, terwijl het CBS nog een stijging noteert.
- Het aantal bouwvergunning vertoont een dalende trend. Over de afgelopen 12 maanden zijn voor slechts 56.000 woningen vergunningen afgegeven.

Investeringsmarkt

- In het derde kwartaal van 2023 werd er voor €2,3 miljard in vastgoed belegd. Dit is 48% lager dan het derde kwartaal van 2022, maar 28% hoger dan een kwartaal eerder.
- De daling op de nieuwbouwwoning-beleggingsmarkt is groot. In het derde kwartaal lag dit 73% lager t.o.v. vorig jaar
- Door terugvallende inflatie en stabiliserende rentes zijn er weer partijen actief in vastgoed investeringen. Liquiditeit lijkt daarmee in enige mate terug te komen, hoewel partijen zich nog wel erg voorzichtig en afwachtend opstellen.
- Vanwege het gebrek aan dynamiek in de markt is het moeilijk iets over prijsvorming te zeggen. Makelaars zijn momenteel terughoudend deze informatie te delen en in Stivad zijn weinig transacties vermeld. In het 4^e kwartaal geven veel makelaars hun outlooks, dus dan zal meer informatie op de markt komen.

Energiemarkt

- De laatste maanden is er sprake van iets stijgende gasprijzen, maar lang niet in de mate die wij hadden in de herfst van 2022.
- Het Nederlandse elektriciteitsnetwerk raakt overvol. Zowel voor invoeding als afname is er op veel plekken geen tot weinig capaciteit beschikbaar voor grootverbruik aansluitingen. De situatie is in het afgelopen kwartaal verder verslechterd, met nog meer regio's/provincies op rood.
- De prijzen van emissierechten binnen het Europese emissiehandelssysteem (ETS) zijn al 2 jaar lang vrij constant op circa €80 per ton CO₂.

Outlook

Economie

- Het groeipotentieel van de Nederlandse economie op langere termijn staat onder druk doordat de totale werkgelegenheid in uren nauwelijks verder kan stijgen, vooral door de vergrijzing. Productiviteitsstijgingen moeten de groei dus dragen, waarbij een belangrijke rol voor de overheid is weggelegd via stimulerend en faciliterend beleid.
- De inflatie blijft dit en volgend jaar (hardnekkig hoog, vooral door een hoge kerninflatie en stijging van lonen. In combinatie met de hoge rente leidt dit tot een beperkte investeringen, een lagere consumptie en lagere export.
- De economische groeiverwachtingen voor Nederland zijn daarom zeer gematigd.

Woningmarkt en nieuwbouwmarkt

- De afgelopen vijf maanden zijn woningprijzen weer gestegen. Door een sterke loonontwikkeling en niet veel verder gestegen hypotheekrente, kunnen potentiële huizenkopers meer lenen. In een krappe markt betekent meer leenruimte opwaartse druk op huizenprijzen. De laatste [Nibud-rapportage](#) toont dit ook aan.
- Mits de recessie niet overslaat naar een toenemende werkloosheid of de kapitaalmarktrente onverhoopt toch verder stijgt, blijft er opwaartse druk op de woningprijzen.
- De bouwsector profiteert vooralsnog niet van het herstel op de woningmarkt. Het EIB (Economisch Instituut voor de Bouw) stelde de productieverwachting voor woningen voor 2023 en 2024 naar beneden bij. Dit betekent dat op termijn vrije capaciteit ontstaat bij bouwers, waardoor bouwkosten zullen dalen. Maar deze daling wordt beperkt door de hoge loonkostenstijging die marges onder druk zet.

Investeringsmarkt

- Investeerdere stellen zich afwachtend op zolang de inflatie niet onder controle is en de rente nog niet is gestabiliseerd. Het is de vraag of de liquiditeit direct terug komt, op het moment dat dit wel onder controle is.
- Institutionele beleggingsportefeuilles zijn momenteel overwogen naar vastgoed. De hoge rente maakt investeren in vastrentende waarden (staatsobligaties) aantrekkelijker, ook al biedt vastgoed een betere bescherming tegen de hoge inflatie. Hierdoor stroomt er komende tijd beperkt nieuw kapitaal naar de vastgoedmarkt.
- Om kapitaal aan te trekken, wordt het belangrijker om 'impact' te kunnen maken, naast financieel rendement. Kenmerkend is het besluit van ABP en BPF Bouw om € 400 mln te investeren in de ontwikkeling van 1.500 betaalbare huurwoningen. Het is logisch dat meer partijen zullen volgen.

Energiemarkt

- De economische recessie heeft effect op de energieprijzen, maar vanwege geopolitieke ontwikkelingen is het de verwachting dat de energieprijzen tot 2025 of 2026 op een hoog niveau zullen blijven. Zodra duurzame energieprojecten en energie efficiëntieprojecten daadwerkelijk op gang komen kunnen de energieprijzen weer dalen.
- Netcongestie is een toenemend probleem voor de komende jaren, waar nog geen goede oplossing voor is gevonden.
- Een nieuw thema voor de bouw is de prijs van CO2. Deze is in vrij korte tijd gestegen tot € 80 per ton. Met biobased bouwen wordt het wellicht mogelijk om een toekomstige CO2 heffing te vermijden, of juist inkomsten te genereren uit verkoop van certificaten. De provincie Utrecht hanteert een referentieprijz van € 875 per ton CO2 in haar MKBA's, wat aangeeft dat er ruimte is dat prijzen in de toekomst nog fors stijgen.

1

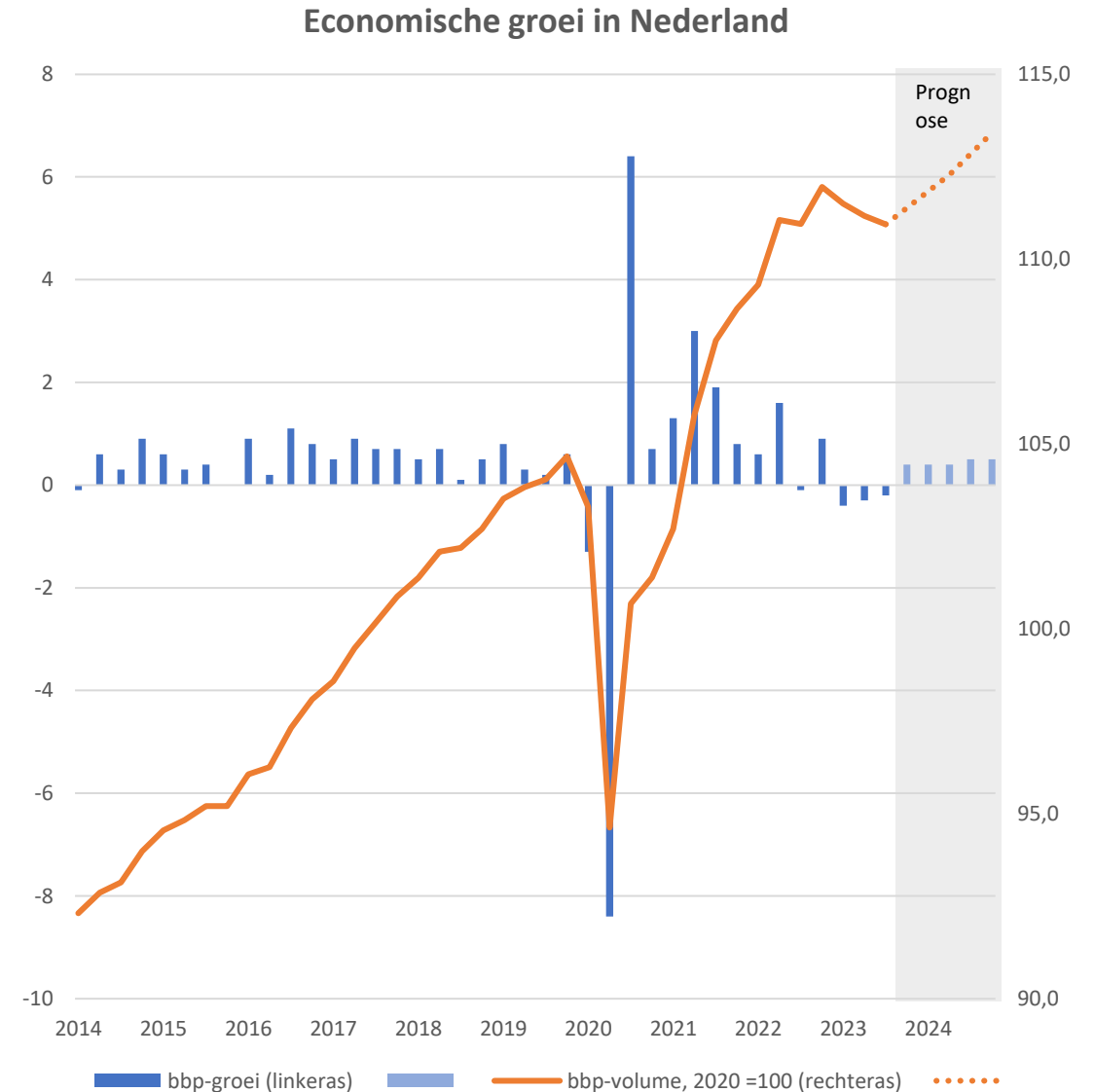
Economie

Bruto binnenlands product

2023 Q3

- Volgens de eerste berekening van het CBS daalde het volume van het bruto binnenlands product (bbp) in het derde kwartaal van 2023 met 0,2 procent ten opzichte van het voorgaande kwartaal.
- Dit is het derde opeenvolgende kwartaal met krimp. In het eerste en tweede kwartaal daalde het bbp met respectievelijk 0,5 en 0,4 procent. De krimp in het derde kwartaal is vooral toe te schrijven aan een daling van de investeringen in vaste activa en aan een daling van de voorraadmutatie.
- Volgens de laatste septemberraming van het CPB groeit de economie in 2023 over het hele jaar alsnog met 0,7% en met 1.5% in 2024. Maar met drie kwartalen krimp op rij lijkt deze prognose achterhaald.

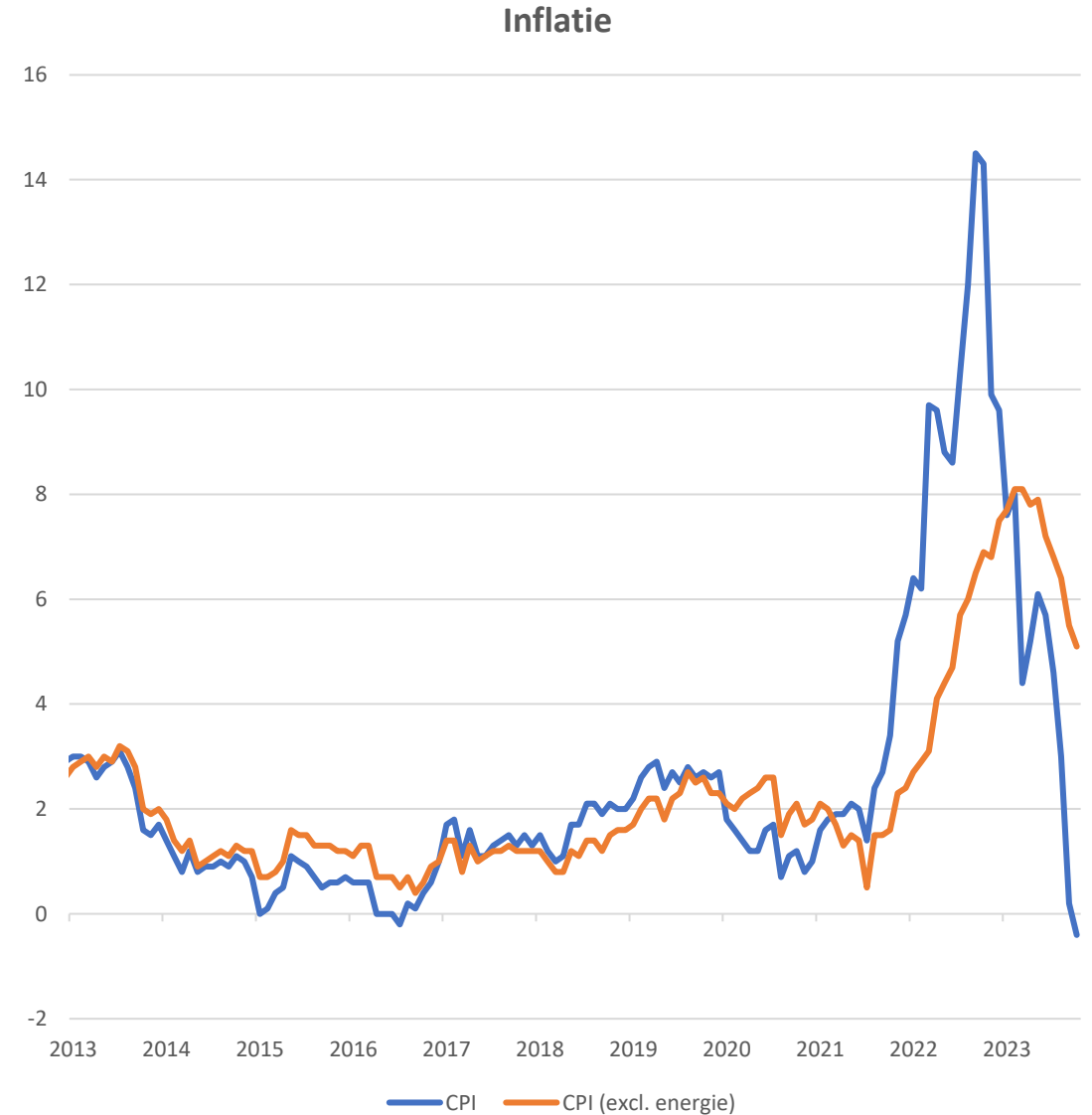

Inflatie

2023 oktober

- De inflatie was in oktober -0,4 procent, meldt het CBS. In september waren consumentengoederen en -diensten nog 0,2 procent duurder dan in dezelfde maand een jaar eerder.
- Dat de inflatie in oktober negatief is, komt volledig doordat de energieprijzen in oktober 2022 bijzonder hoog waren. Exclusief energie bedroeg de inflatie 5,1 procent. In september was dat 5,5 procent.
- De inflatie neemt de laatste maanden af. Dit is een signaal dat het ECB beleid van renteverhogingen effect heeft.
- Volgens Consensus Forecasts daalt de inflatie naar 2.7% in 2024.

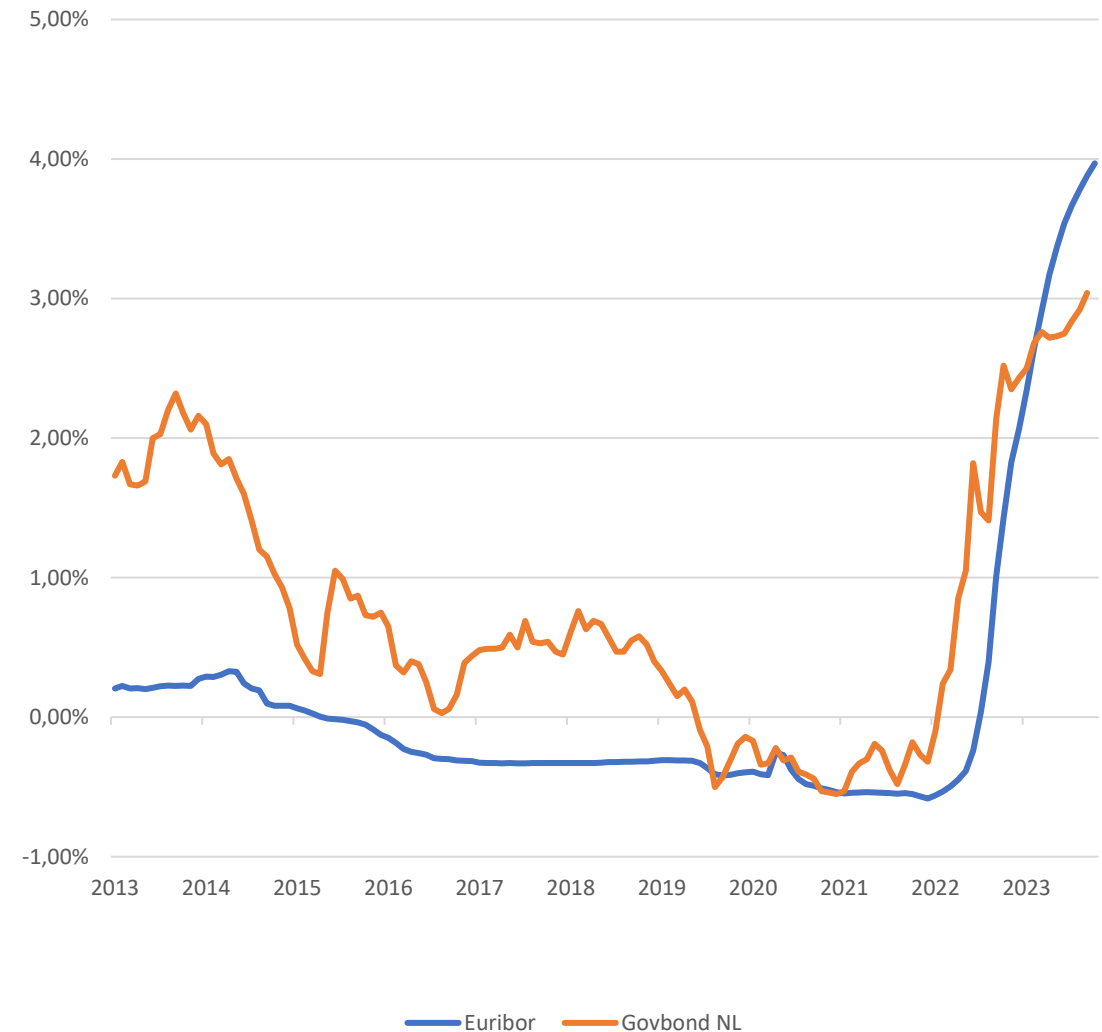

Rente: 3m Euribor & 10j Govbond

2023 oktober

- De centrale banken proberen met een hogere rente de vraag naar producten en diensten af te remmen om zo de inflatie naar beneden te krijgen. De ECB heeft de beleidsrente (overnight depositorente) in 2023 al zes keer verhoogd. Voor het laatst in september tot een niveau van 4,00%. Aangezien de inflatie enigszins onder controle komt, is het niet de verwachting dat de ECB haar rente in de toekomst verder veel zal verhogen.
- De 3-maands Euribor volgt toont een sterke relatie met de ECB beleidsrente en staat momenteel op 3.97%. Euribor is een samenvoeging van Euro Interbank Offered Rate. Dit is het gemiddelde rente tarief waartegen een groot aantal vooraanstaande Europese banken (het bankenpanel) elkaar leningen in euro's verstrekken.
- De oranje lijn geeft de rente op staatsobligaties met een looptijd van 10 jaar voor de Nederlandse overheid weer. Deze is gestegen tot boven de 3.00%.

Rente Euribor en Nederlandse staatsobligaties 10 jaar

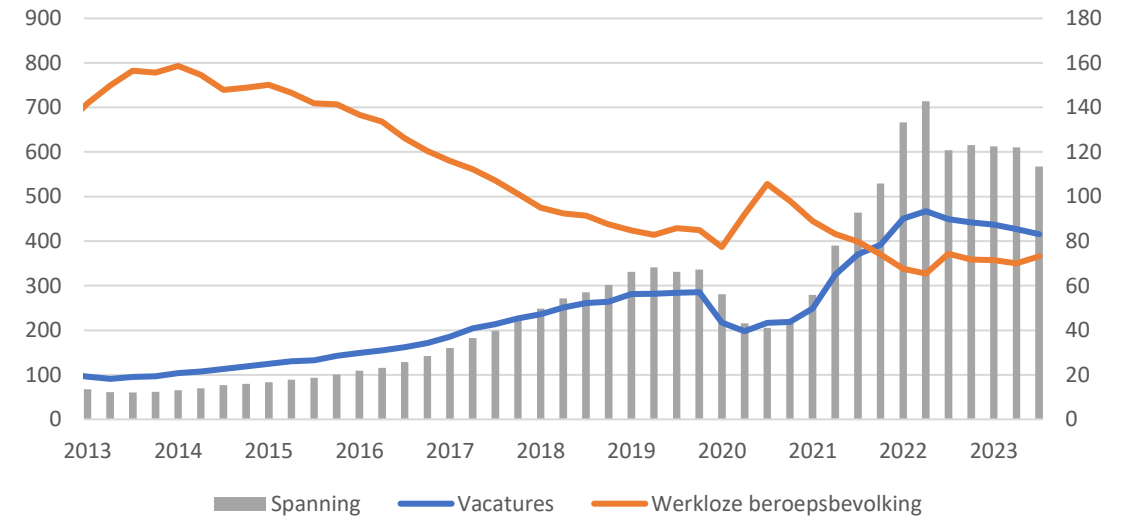
Arbeidsmarkt

2023 Q3

- De werkloosheid is in oktober gedaald naar 3,6 procent van de beroepsbevolking. In september was dat nog 3,7 procent. Hiermee heeft de lichte toename van de werkloosheid in het afgelopen half jaar zich niet doorgezet. Gemiddeld over de afgelopen drie maanden bleef het aantal werklozen ongeveer gelijk en kwam in oktober uit op 361 duizend.
- In het derde kwartaal van 2023 is de spanning op de arbeidsmarkt iets afgenomen. Er waren minder vacatures (-12 duizend) en meer werklozen (+16 duizend) dan een kwartaal eerder. De verhouding kwam daardoor uit op 114 vacatures per 100 werklozen. In de voorgaande drie kwartalen waren er nog 122 vacatures op elke 100 werklozen.
- In oktober 2023 zijn de cao-lonen (per uur inclusief bijzondere beloningen) met 6,5 procent toegenomen. De loonontwikkeling is historisch hoog en toegenomen ten opzichte van vorige maand.

Bron: [Spanning op de arbeidsmarkt \(CBS\)](#)

Spanning arbeidsmarkt (Seizoengecorrigeerd)

Cao-loonontwikkeling

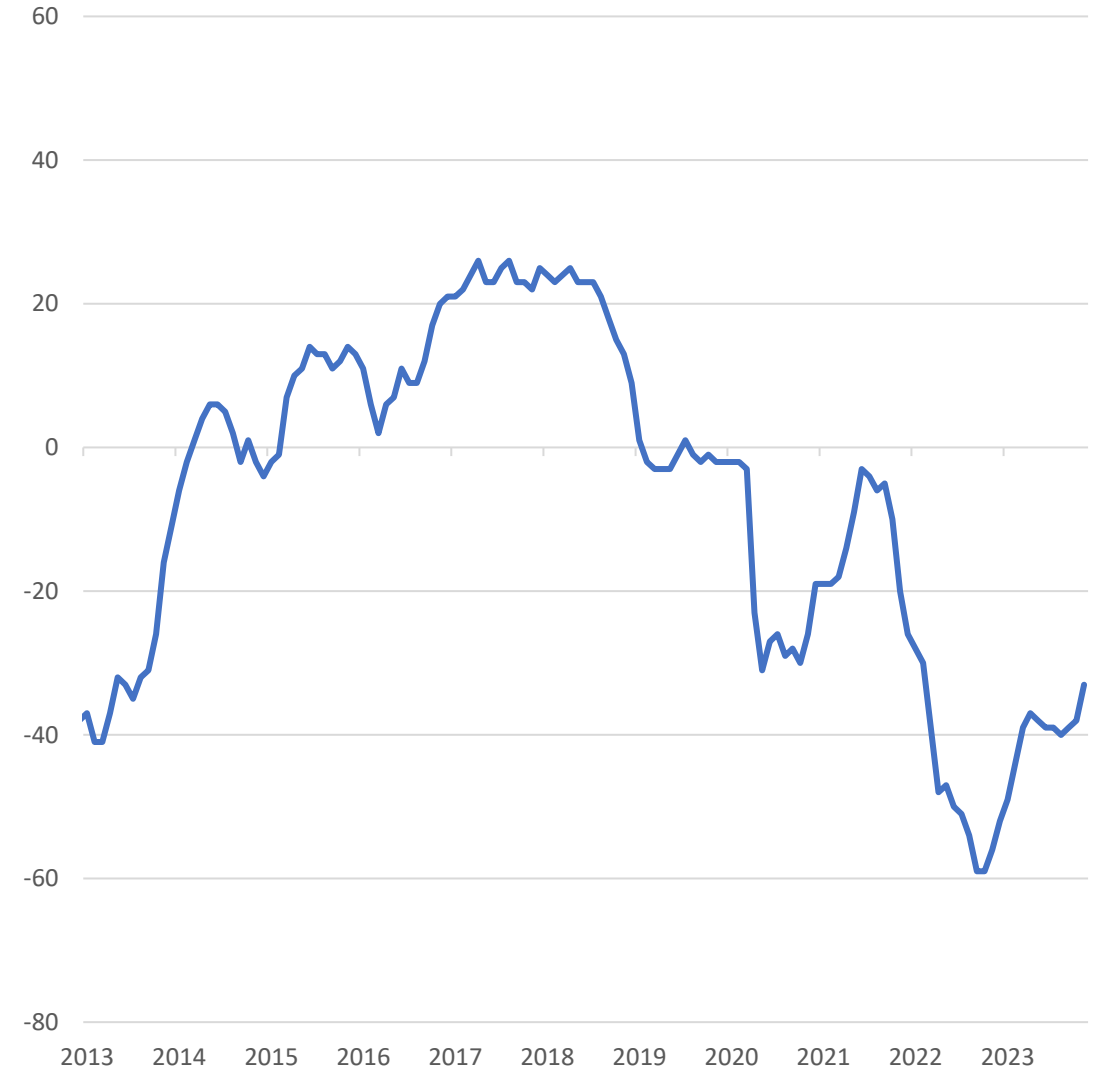

Consumentenvertrouwen

2023 november

- De stemming onder consumenten was in november 2023 minder negatief dan een maand eerder, meldt het CBS. Het consumentenvertrouwen steeg van -38 in oktober naar -33 in november. Zowel het oordeel over het economische klimaat als de koopbereidheid verbeterde.
- Bijzonder genoeg neemt het vertrouwen sinds begin dit jaar toe (vanaf een historisch laag niveau), terwijl wij economisch gezien drie opeenvolgende kwartalen van krimp hebben gehad.
- Met -33 lag het consumentenvertrouwen in november ver onder het gemiddelde over de afgelopen twintig jaar (-10). Het vertrouwen bereikte in januari 2000 de hoogste stand ooit (36) en in september en oktober 2022 de laagste stand ooit (-59). Het CBS meet het consumentenvertrouwen elke maand sinds april 1986.

Consumentenvertrouwen

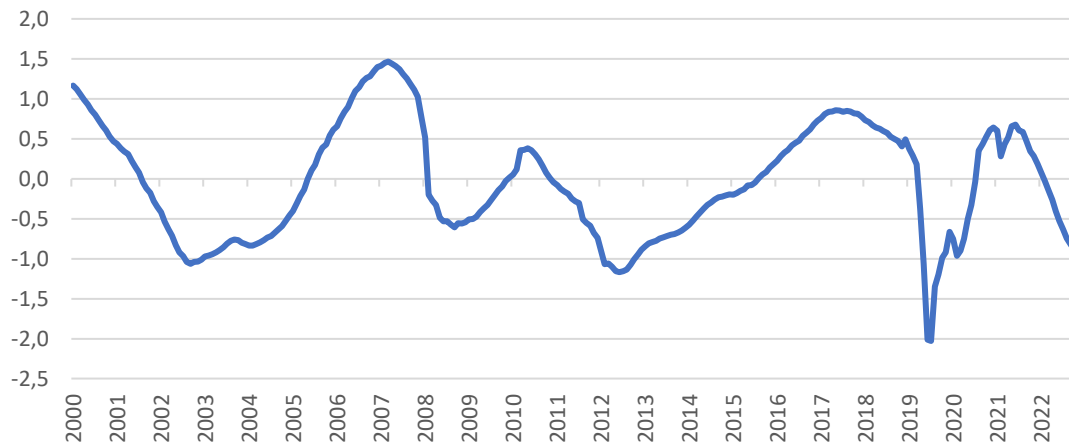

Conjunctuurklok

2023 oktober

- De Conjunctuurklok is een hulpmiddel voor het bepalen van de stand en het verloop van de Nederlandse conjunctuur.
- 12 van de 13 indicatoren wijzen op een dalende markt, wat past bij de recessie in de Nederlandse economie.
- De stand van de 13 indicatoren wijst duidelijk op een economische neergang. De conjunctuurklokindicator is verslechterd ten opzichte van vorige maand.

Conjunctuurklokindicator

Bron: [Conjunctuur \(cbs.nl\)](https://conjunction.cbs.nl/)

2

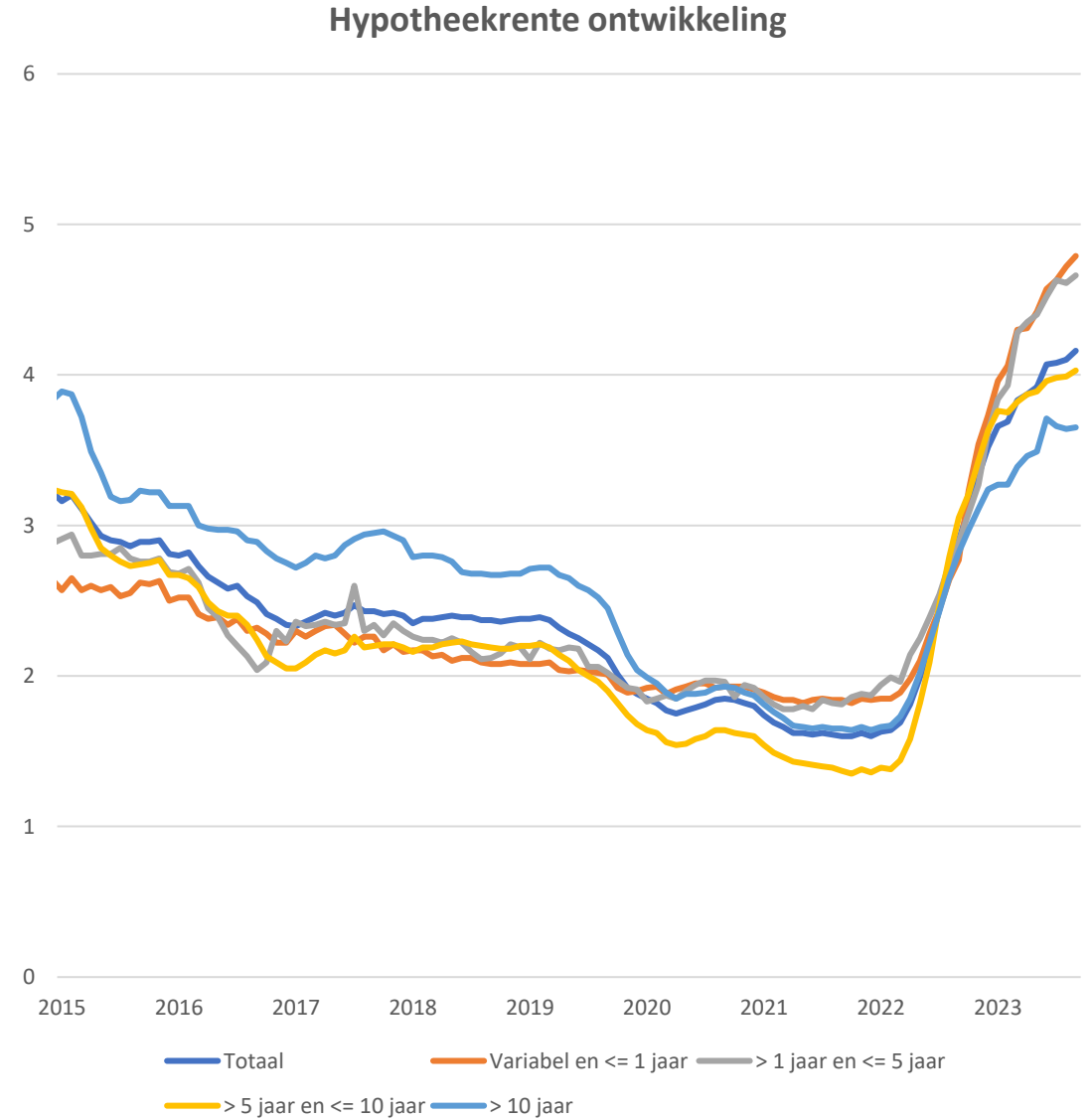
Woningmarkt

Ontwikkeling hypotheekrente

2023 september

- Hypotheekrentes zijn in lijn met de algemene marktrentes sinds begin 2022 fors gestegen. Aan die stijging lijkt enigszins een einde te komen.
- De >10-jaars bancaire rente op zuiver nieuw afgesloten woninghypotheken is de laatste maanden gestabiliseerd op 3.65%.

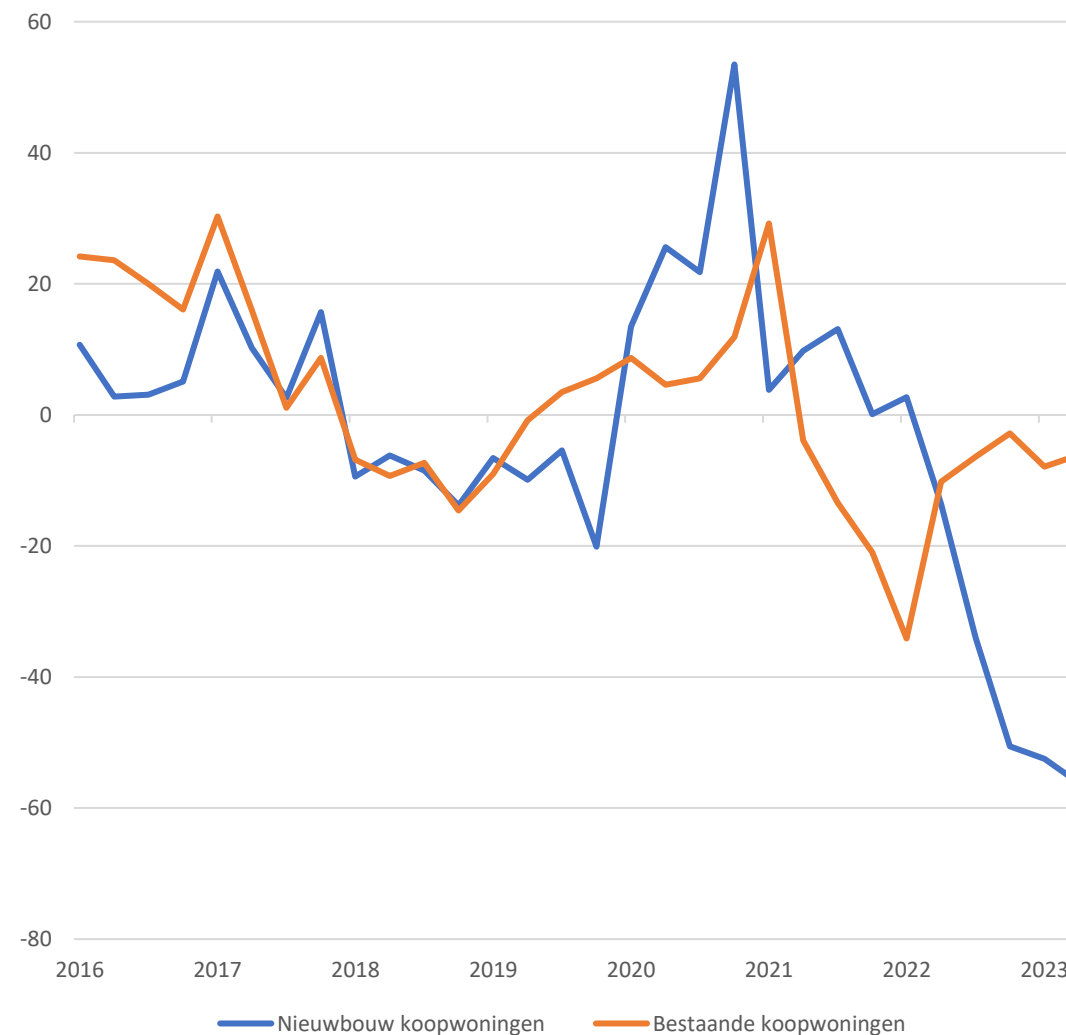
Aantal verkochte woningen

2023 Q2

- In het tweede kwartaal van 2023 waren er ruim de helft minder transacties op de markt voor nieuwbouwkoopwoningen dan een jaar eerder. Dit is de grootste daling sinds de start van de meting in 2015.
- Bij de nieuwbouwwoningen is het aantal transacties in de loop van 2022 steeds sneller gedaald. In het tweede kwartaal van 2023 daalde het aantal naar 3,3 duizend transacties, dat is 56,2 procent minder dan een jaar eerder.
- Bij de bestaande koopwoningen daalde het aantal verkopen met 6,1 procent tot 44,5 duizend. Deze daling was kleiner dan in voorgaande kwartalen, met uitzondering van het vierde kwartaal van 2022.

Verkochte woningen

Ontwikkeling t.o.v. een jaar eerder (%)

Woningprijzen

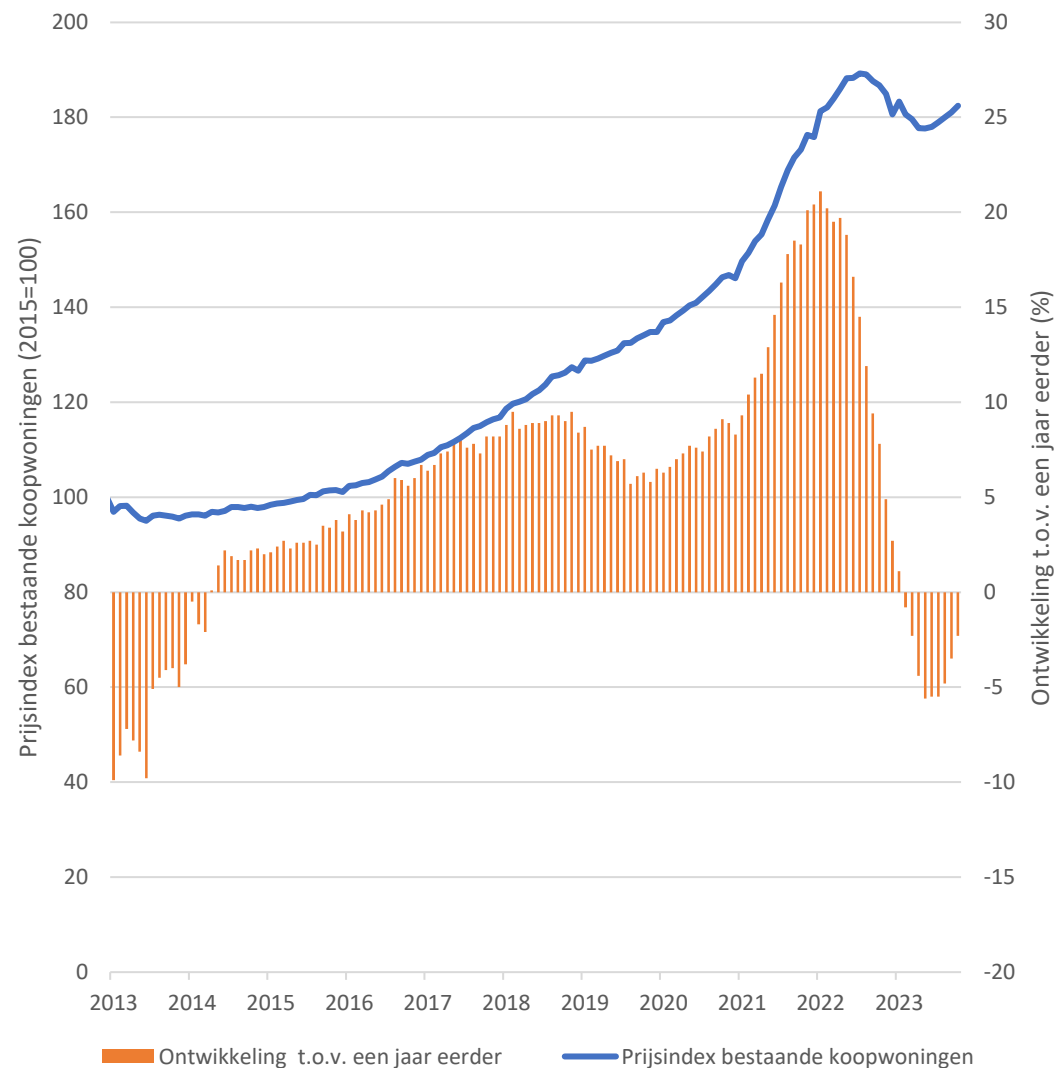
2023 oktober

- In oktober 2023 waren de prijzen van bestaande koopwoningen gemiddeld 2,3 procent lager dan in oktober 2022. De prijsdaling vlakke daarmee opnieuw af. Ten opzichte van september 2023 stegen de prijzen in oktober met 0,7 procent.
- De prijzen van bestaande koopwoningen bereikten in juni 2013 een dieptepunt. Vervolgens was er sprake van een stijgende trend tot augustus 2022. Toen sloeg de trend om, maar de afgelopen vijf maanden zijn de prijzen weer gestegen. Vergeleken met het dal in juni 2013 waren de prijzen in oktober 92,0 procent hoger.
- De gemiddelde transactieprijis van een woning was in oktober 2023 €424.521.

De cijfers van de NVM en het CBS/Kadaster kunnen verschillen. Dat komt doordat de cijfers van de NVM zijn gebaseerd op de koopovereenkomsten van door NVM-makelaars verkochte woningen en het CBS en het Kadaster de prijsontwikkeling meten van alle bestaande koopwoningen in Nederland en gebruikmaken van de koopakten die bij het Kadaster worden geregistreerd.

Bron: [CBS, bestaande koopwoningen, verkoopprijzen prijsindex](#)

Ontwikkeling woningprijzen

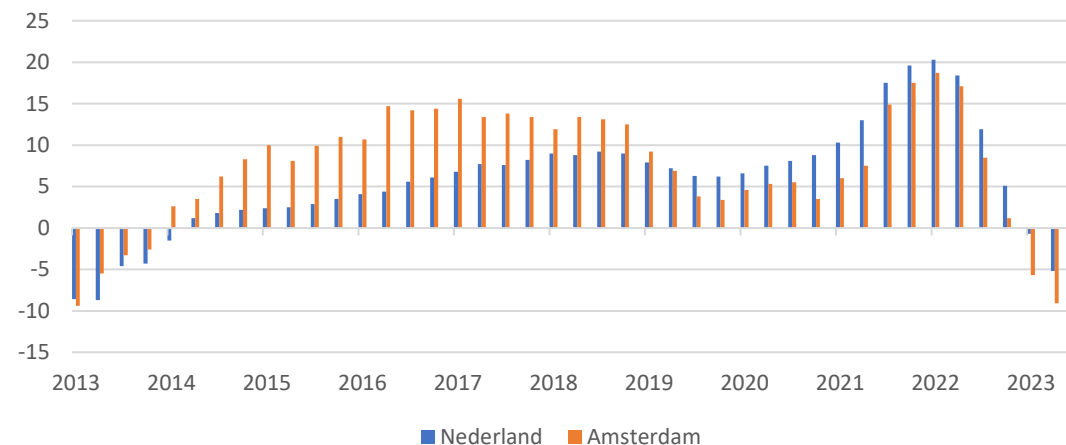
Woningprijzen regionaal

2023 Q3

- In het derde kwartaal van 2023 waren de prijzen van bestaande koopwoningen opnieuw in alle provincies lager dan een jaar eerder. Het grootst was de prijsdaling in Utrecht. Verder waren er in alle provincies minder woningtransacties.
- Net als een kwartaal eerder waren in het derde kwartaal van 2023 de prijzen van bestaande koopwoningen in alle provincies lager dan een jaar eerder. De daling was met 6,7 procent het grootst in Utrecht en met 1,6 procent het kleinst in Limburg. Ten opzichte van een kwartaal eerder stegen de prijzen in alle provincies.
- Ook in de vier grootste steden van Nederland waren de prijzen van bestaande koopwoningen lager dan in hetzelfde kwartaal van 2022. Utrecht noteerde in het tweede kwartaal van 2023 met 8,1 procent de grootste daling. Met 4,7 procent was daling het kleinst in Rotterdam. In alle vier steden was de daling groter dan gemiddeld in Nederland.

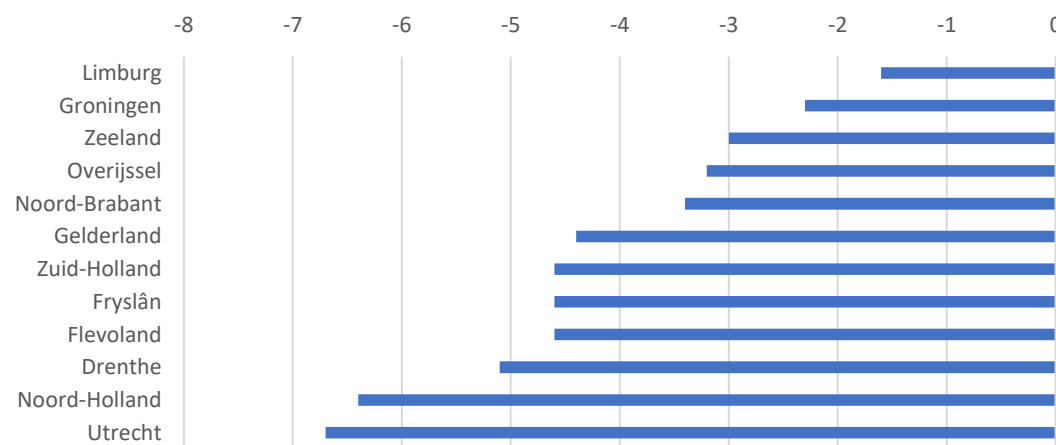
Prijsindex bestaande koopwoningen

Ontwikkeling t.o.v. een jaar eerder

Prijsindex bestaande koopwoningen

Ontwikkeling t.o.v. een jaar eerder

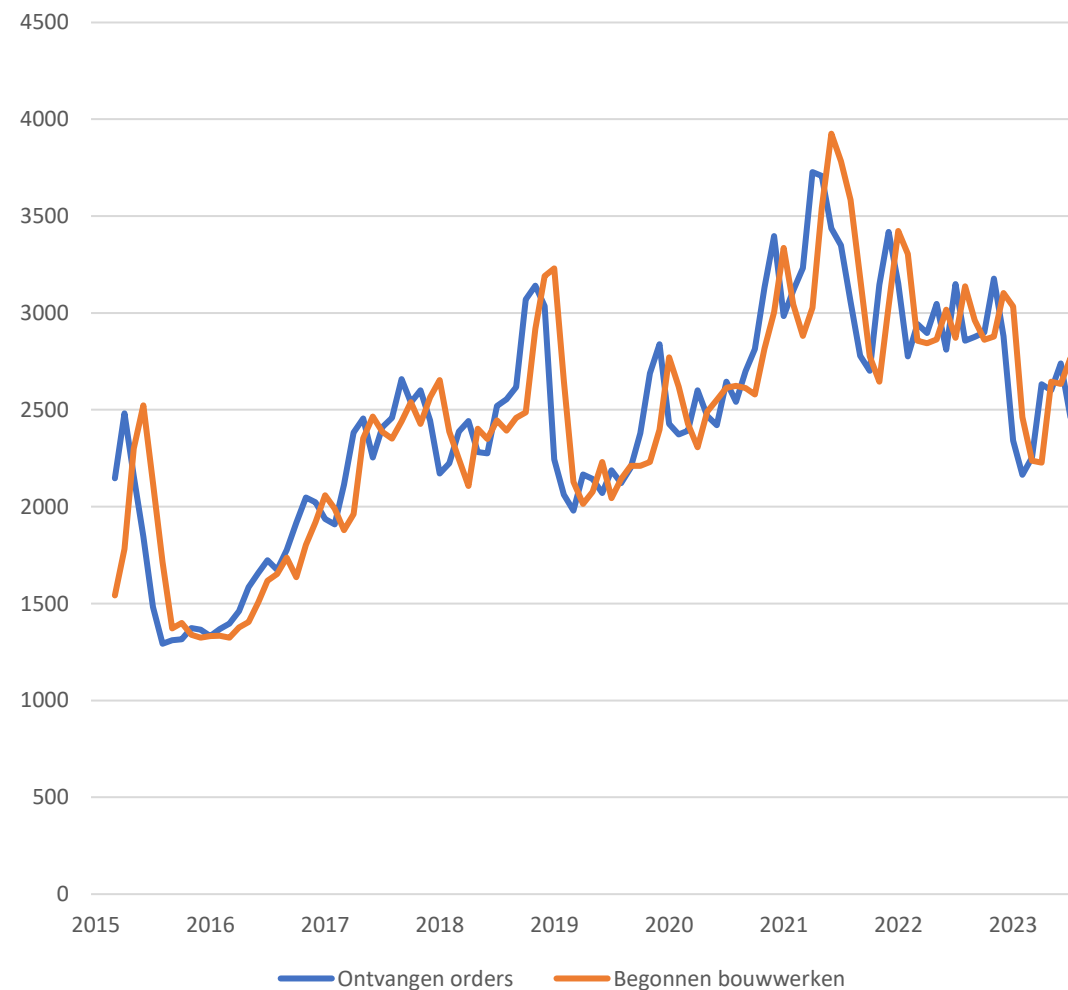
Ontvangen nieuwbouworders wonen

2023 augustus

- De omzet van de bouw is in het tweede kwartaal van 2023 met 7,7 procent gestegen vergeleken met een jaar eerder, dit is met name een gevolg van prijsstijgingen.
- In de burgerlijke- en utiliteitsbouw steeg de omzet met 2,5 procent. Sinds het vierde kwartaal van 2020 was de omzettoename in deze branche niet zo laag. Het aantal ontvangen orders en begonnen bouwwerken voor nieuwbouwwoningen vertoont de laatste 2 jaar een dalende trend.
- Het aantal faillissementen in de bouw bedroeg in het derde kwartaal 112. Een jaar eerder waren er 85 faillissementen. De stijging kwam voor het grootste deel voor rekening van de burgerlijke en utiliteitsbouw.

Ontvangen orders en begonnen bouwwerken Nieuwbouw woningen

3-maands voortschrijdend gemiddelde (mln euro)

Ontwikkeling bouwkosten

2023 Q3

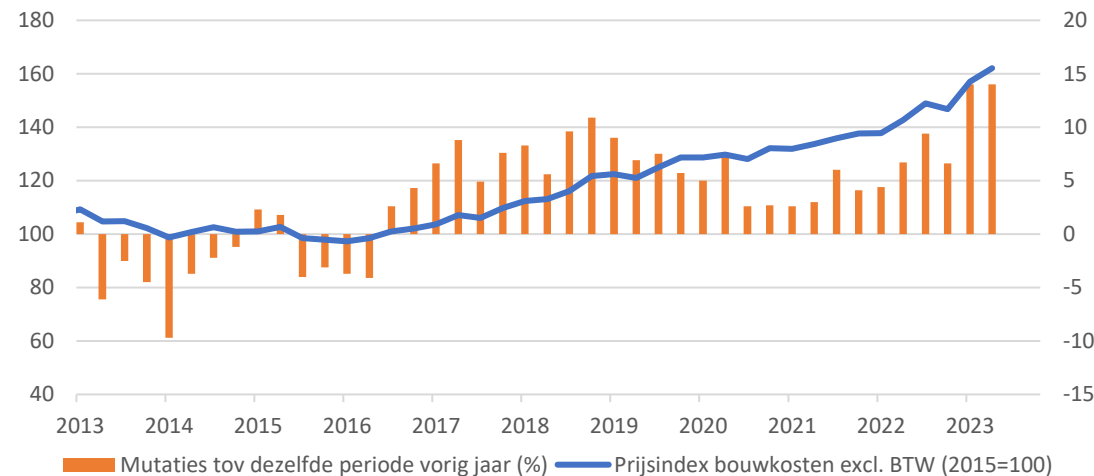
- Voor de ontwikkeling van bouwkosten kunnen wij ons baseren op twee bronnen, namelijk de Outputprijsindex van het CBS of de Aanbestedingsindex van Bouwkostenkompas. Bouwkostenkompas heeft cijfers van recentere datum dan het CBS.
- Volgens Bouwkostenkompas dalen de aanbestedingsprijzen nu al 3 kwartalen op rij, sinds de piek per 1-1-2023. Ook op jaarbasis is er sprake van een daling. Prijzen liggen -0,9% lager dan een jaar geleden.
- CBS cijfers zijn minder recent en laten na een aanvankelijke daling in 2022 Q4 weer een stijging zien in 2023 Q1 en 2023 Q2. Het kostenniveau ligt daarmee 14% hoger dan een jaar geleden.
- Opvallend genoeg laat het CBS wel een forse prijscorrectie zien in de crisisjaren 2013-2016 in tegenstelling tot Bouwkostenkompas. Voor de coronacrisis geldt dat andersom

CBS: De outputprijsindex van nieuwbouwwoningen geeft het verloop aan van de bouwkosten van woningen. Deze bouwkosten zijn inclusief algemene kosten en winst & risico van de aannemer maar exclusief de grondkosten en de kosten van de projectontwikkelaar of makelaar

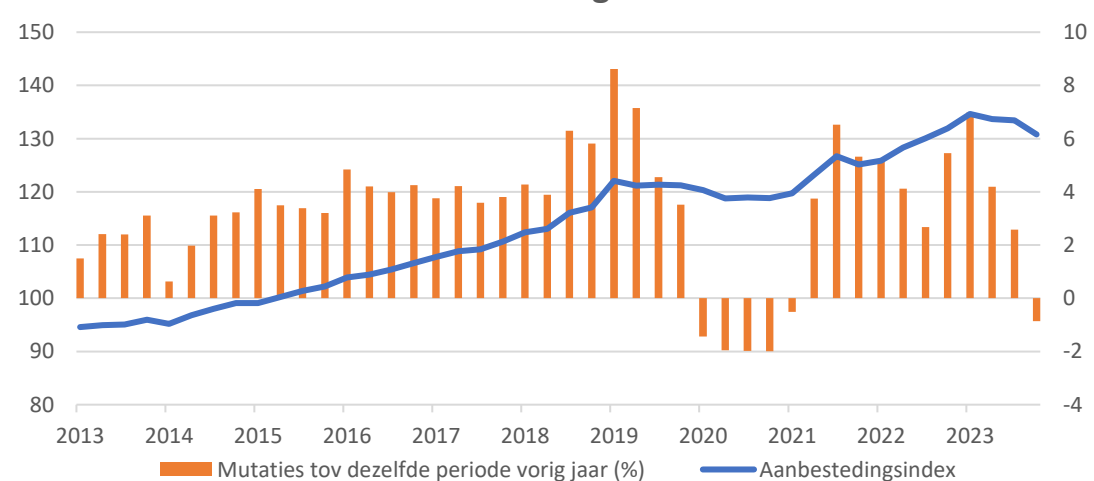
Bouwkostenkompas: De aanbestedingsindex is de bouwkostenindex waarbij rekening wordt gehouden met de prijs waarvoor een aannemer het bouwwerk wil uitvoeren (rekening houdend met kortingen of risico-opslagen).

Bron: [CBS](#)

Ontwikkeling bouwkosten

Aanbestedingsindex

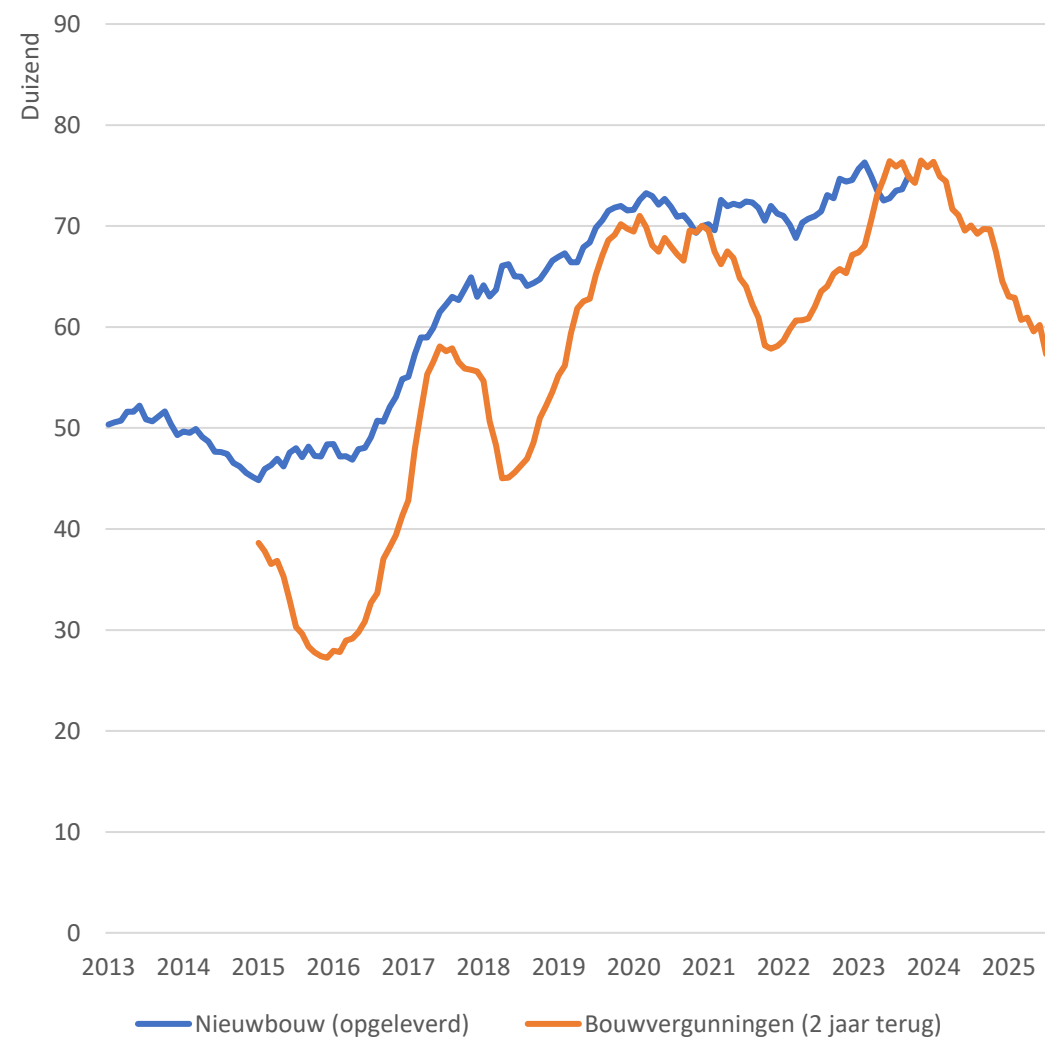
Nieuwbouw en bouwvergunningen

2023 september

- In het derde kwartaal van 2023 werden vergunningen afgegeven voor de bouw van 11,2 duizend nieuwe woningen, een afname van 27 procent ten opzichte van een jaar eerder. Vergeleken met het tweede kwartaal van 2023 is het ook een afname van 27 procent.
- Over de afgelopen 12 maanden werden vergunningen afgegeven voor ca. 56.000 woningen. De laatste keer dat het aantal vergunningen zo laag lag, was in februari 2019.
- Het aantal vergunde nieuwbouwwoningen is een indicator voor het aantal woningen dat in de nabije toekomst gebouwd wordt. De gemiddelde doorlooptijd vanaf de vergunningverlening is ongeveer twee jaar. Woningtransformaties, zoals het omzetten van kantoren in woningen, zitten niet in de cijfers over nieuwbouw bouwvergunningen.

Nieuwbouw en bouwvergunningen (t-2)

Voortschrijdend totaal over 12 maanden

3

Investeringsmarkt

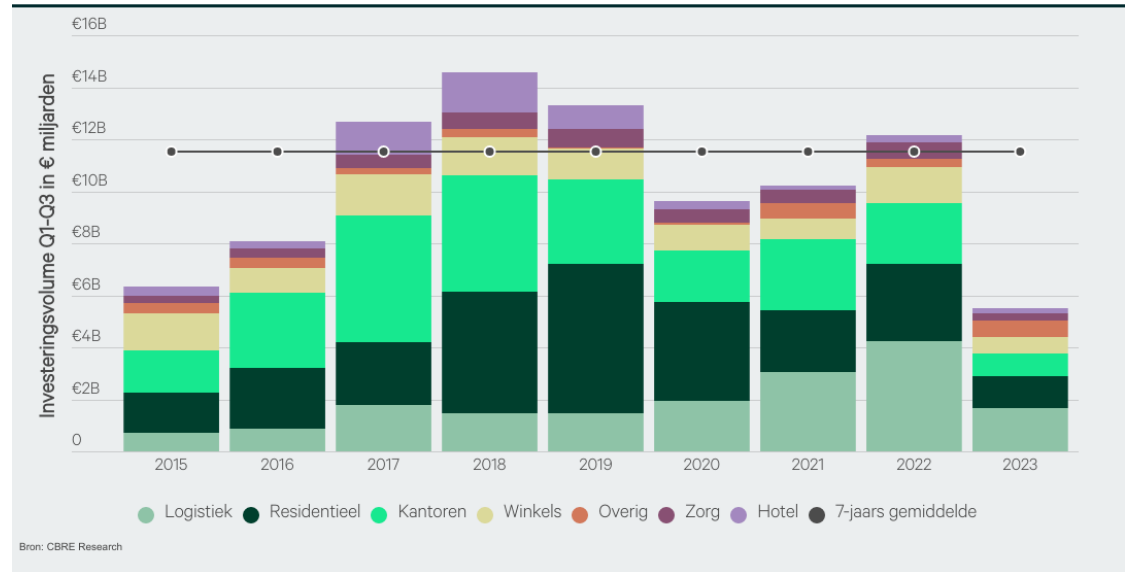
Beleggingsvolume

2023 Q3, CBRE

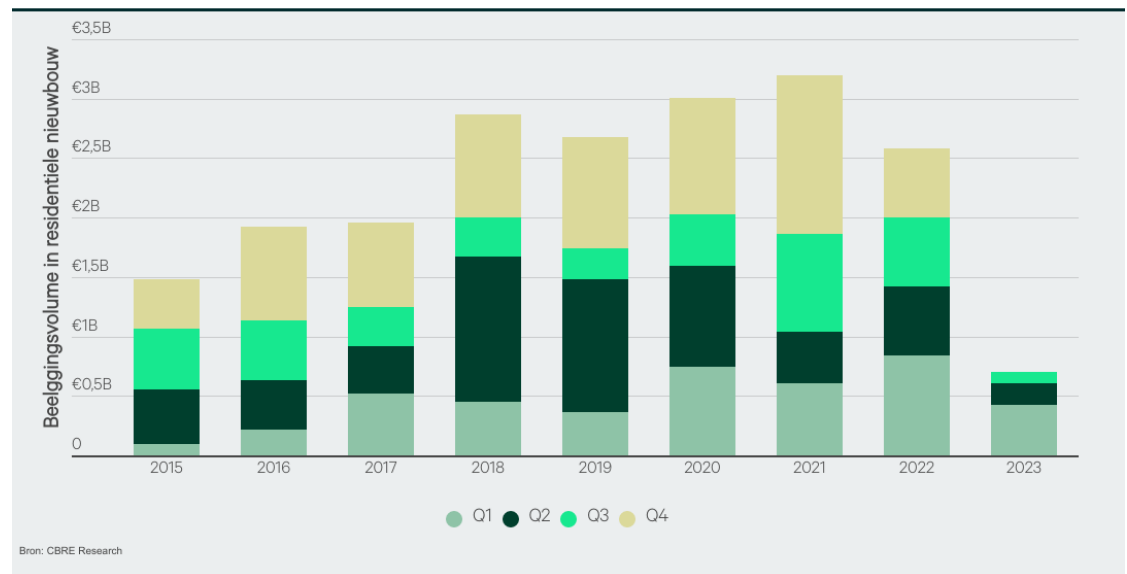
- In het derde kwartaal van 2023 werd er voor €2,3 miljard in vastgoed belegd, een stijging van 28% t.o.v. het tweede kwartaal. Door terugvallende inflatie en stabiliserende rentes zijn er weer partijen actief in vastgoed investeringen. Liquiditeit lijkt daarmee in enige mate terug te komen, hoewel partijen zich nog wel erg voorzichtig en afwachtend opstellen.
- Hoewel het derde kwartaal historisch gezien altijd beter presteert dan de twee voorgaande kwartalen, merkt CBRE dit jaar op dat de daling van het beleggingsvolume in vergelijking met vorig jaar minder scherp is. In het eerste kwartaal van 2023 werd 63% minder geïnvesteerd ten opzichte van het jaar daarvoor. In het derde kwartaal van 2023 is dit beperkt tot 48%.
- Opvallend is de terugval van het beleggingsvolume op de nieuwbouwwoning-beleggingsmarkt, een daling van 73% t.o.v. vorig jaar.

Bron: [Liquiditeit komt voorzichtig terug op de beleggingsmarkt \(cbre.nl\)](https://www.cbre.nl/nl/insights/liquiditeit-komt-voorzichtig-terug-op-de-beleggingsmarkt)

Figuur 1: Totale beleggingsvolume Q1-Q3

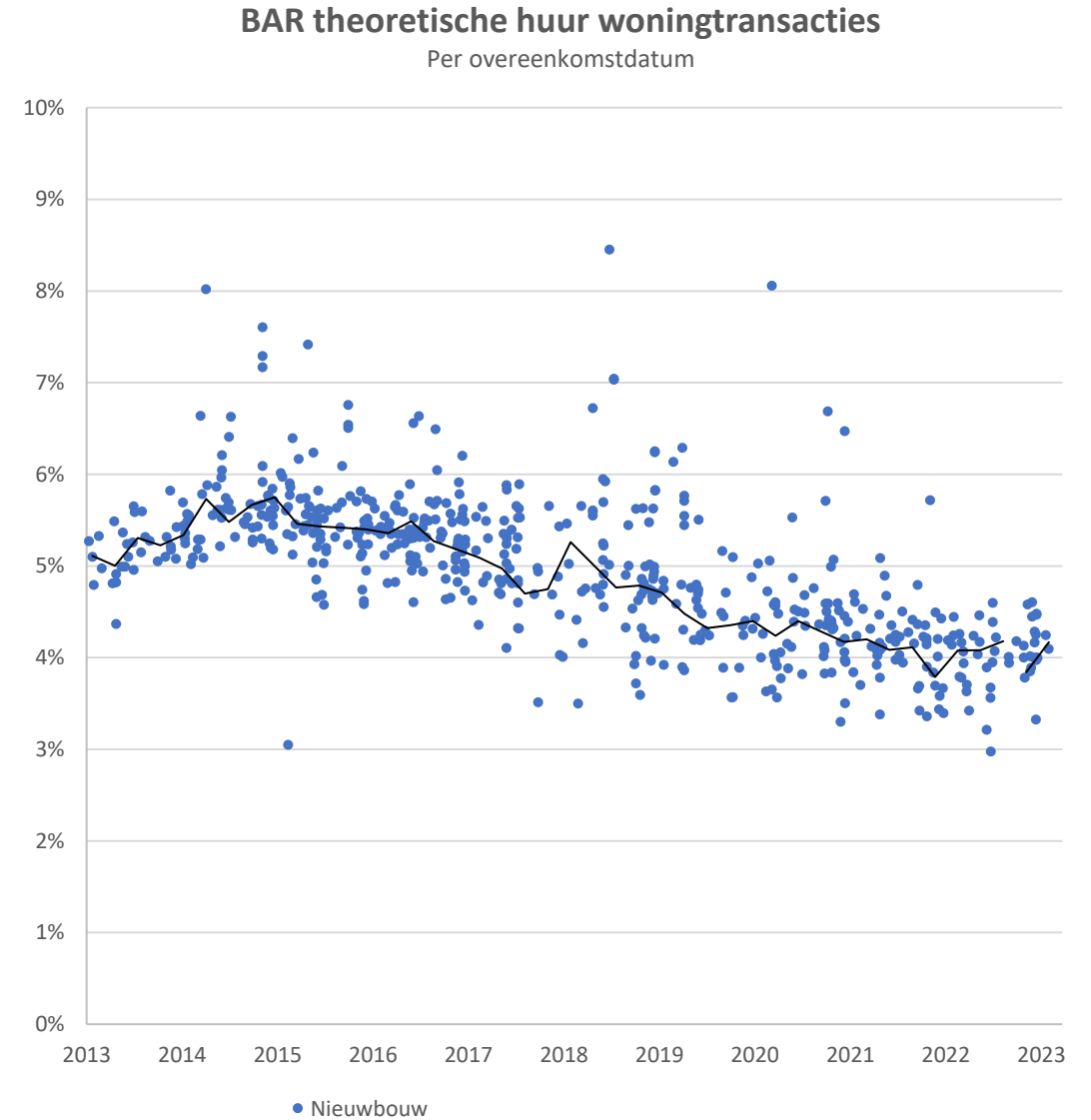
Figuur 2: Beleggingsvolume nieuwbouwwoningen

Aanvangrendementen woningen

2022 Q3, Stivad

- Uit de transactiedata van Stivad is een lichte kentering in het aanvangsrendement van nieuwbouwwoningen zichtbaar.
- De transactie aantallen zijn te klein om diepgaande analyses op los te laten

4

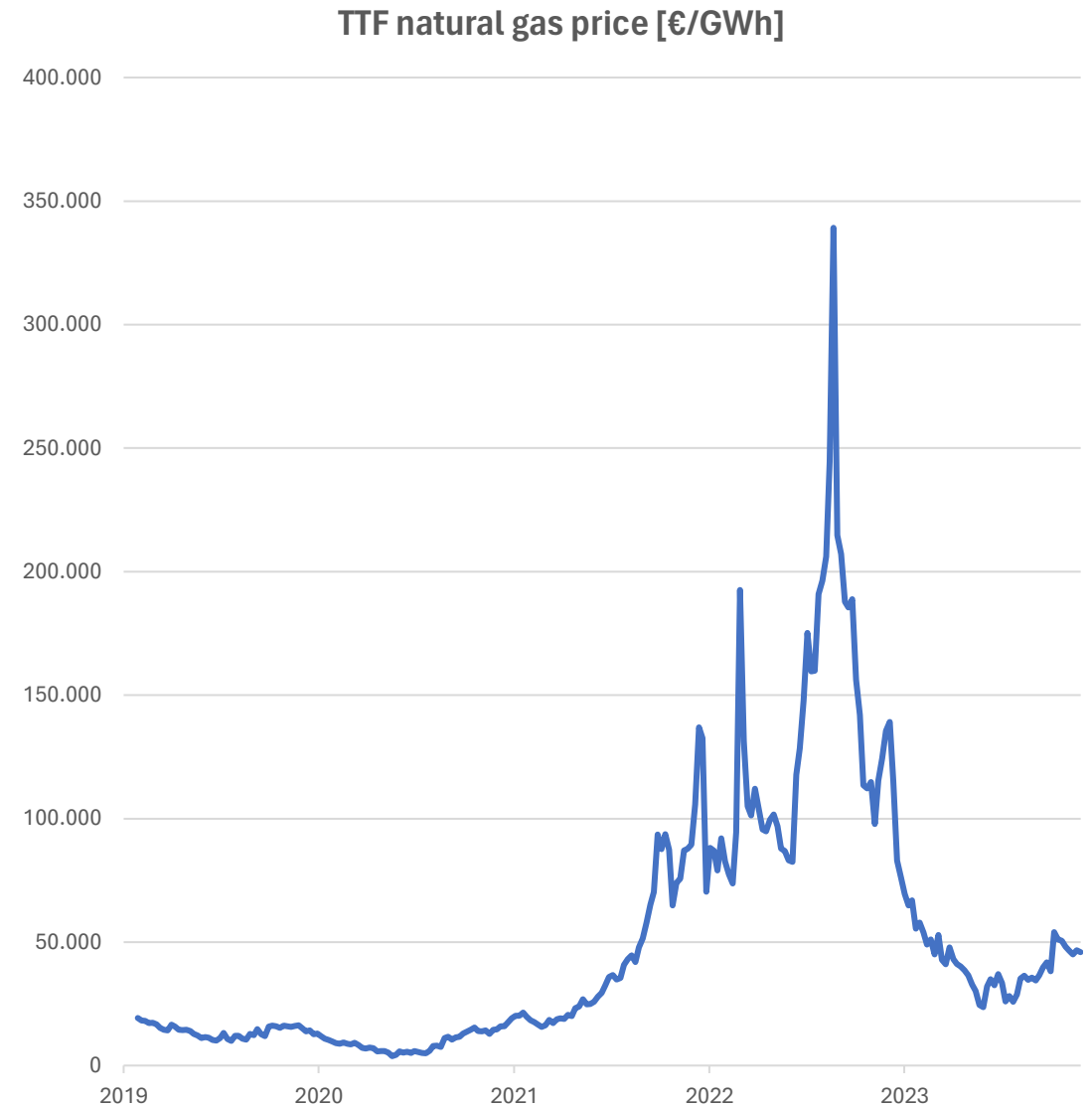
Energiemarkt

Energieprijzen

2023 november

- Hiernaast worden de prijzen van van Natural Gas Futures op de Title Transfer Facility (TTF) markt in Nederland weergegeven. Vanaf 2021 zijn energieprijzen flink gestegen, de prijzen bereikten een piek in q3 van 2022.
- Momenteel zijn prijzen weer terug aan het zakken lijken te stabiliseren, maar wel op een hoger niveau dan voor 2021.
- Dit betekent dat veel businesscase in de afgelopen twee jaar zijn opgesteld op basis van energieprijzen die niet meer actueel zijn.

Netcongestie

2023 Q3

- Het Nederlandse elektriciteitsnetwerk is overvol. Zowel voor opwekking (invoeding) als afname is er op veel plekken geen tot weinig capaciteit beschikbaar voor grootverbruik aansluitingen.
- De inzetjes onder de kaarten tonen het beeld van 3 maanden geleden. Te zien is dat de transportcapaciteit in meerdere provincies verder is verslechterd.

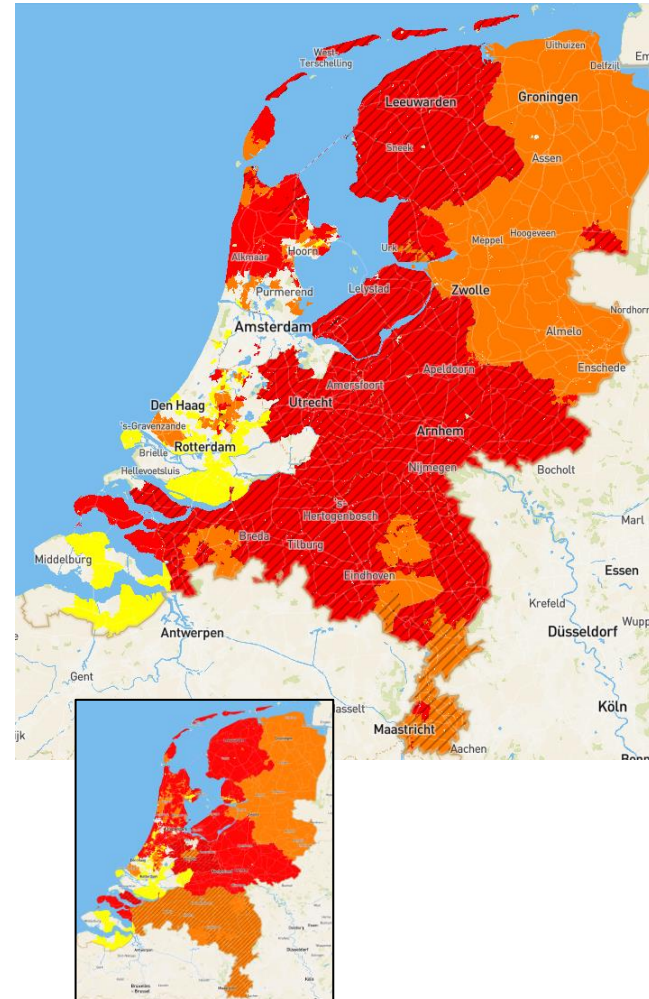
Betekenis van de kleurcodes

- Transparant: Transportcapaciteit beschikbaar
- Geel: Beperkt transportcapaciteit beschikbaar
- Oranje: Voorlopig geen transportcapaciteit beschikbaar in afwachting van uitkomst van het congestiemanagement-onderzoek
- Rood: Geen transportcapaciteit beschikbaar: congestiemanagement kan niet worden toegepast

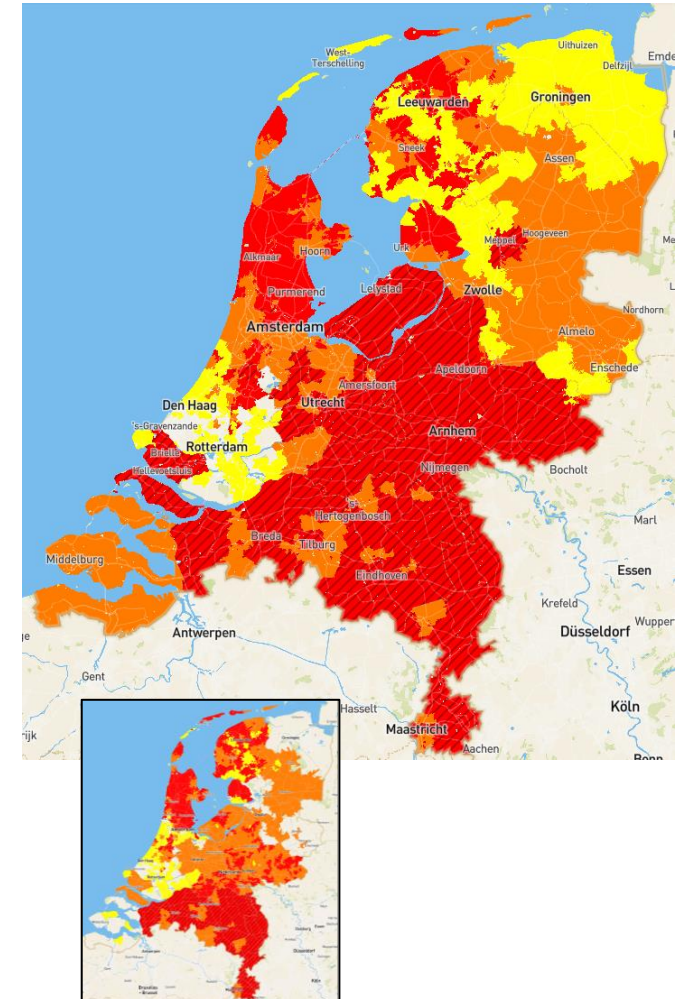
Met congestiemanagement:

- ▤ Transparant gearceerd: Transportcapaciteit beschikbaar o.b.v. toepassing congestiemanagement
- ▤ Geel gearceerd: Beperkt transportcapaciteit beschikbaar o.b.v. toepassing congestiemanagement
- ▤ Oranje gearceerd: Voorlopig geen transportcapaciteit beschikbaar in afwachting van het verdelen van het vrijgekomen vermogen over de wachtlijst o.b.v. congestiemanagement. (het is nog onduidelijk of en hoeveel vermogen er beschikbaar komt voor nieuwe aanvragen die nog niet in de wachtlijst staan)
- ▤ Rood gearceerd: Geen transportcapaciteit beschikbaar: de grenzen voor de toepassing van congestiemanagement zijn bereikt.

Invoeding transport capaciteit:

Afname transport capaciteit:

CO2 Prijzen – ETS

2023 Q3

- In Europa is een systeem opgezet, waarin men moet betalen voor het recht om CO2 uit te stoten. Grote industrieën en energiecentrales zijn verplicht om hieraan deel te nemen. 1 Certificaat is gelijk aan 1 ton CO2 uitstoot. Een certificaat wordt ook wel een EUA (EU allowances) genoemd en het handelssysteem wordt ook wel ETS (Emission trading system) genoemd.
- De prijzen van emissierechten binnen het Europese emissiehandelssysteem (ETS) zijn vanaf 2020 flink gestegen.
- De afname van uitstoot tijdens de corona crisis heeft prijzen (tijdelijk) doen stabiliseren.

ETS prijs [€/ton CO2]

